

ԱՆԳՂԻՆ

Մէքէլէի վերջին նամակները հարկաւոր լուրեր կուտան ան կողմերու վիճակին վրայով : ()սման փաշան՝ որ Նորին Սահմանաւթեանը հրամանովը նուաճեց Ղարաբաղի , բարեբաղդութեամբ ձեռք ձգեր է Երեւանը՝ որ չի նստանդեցու Ս . Գրանը : Կրհաստատեն թէ աս սպարաւոր Երեւանը Կոստանդնուպոլս ալիտի խրկելի : Բայց Գահիրէի վերջին լուրերը անոր հոն հասնելուն վրայ բան մը չի յիշելով , ոմանք կրկարծեն թէ ()սման փաշան գուցէ իր հետը տանիլ ուզէր է անիկա անսպառի ճանապարհէն :

Նիւ շոքենաւին հոռոտնալուն կըստաւսէ . կը սեն թէ աս շոքենաւով Սահմանաւթեան Կոստանդնուպոլս ալիտի երթայ , բայց ինչ պատճառի համար ըլլալը չենք գիտեր :

Ընդհանրապէս կրկարծելի որ աս մեռնողին պաշտօնը Սահմանաւթեանի ալիտի յանձնելի :

Փաշային հրամանովը՝ կառավարութիւնը յայտարարութիւն մը հրատարակեց , որ ասկէ հետեւ ամէն մարդ կարող ըլլայ ազատօրէն խեղճի (զամ խի) և փրկի անկաւայի տուտուր . ընել , Սահմանաւթեան մէջ : Երկրորդ յայտարարութեան մը մէջ փաշան կը ծանուցանէ որ եգիպտոսոց ծախած ուտելիքին վրայ եղած գանգաւոր բնաւ մտիկ ըլլալը չէ :

Տասը հազար խանդար բաւարակի աճուրդ (մէլ զալ) եղաւ . խանդարը 9 թաւել 318 :

Կառավարութիւնը իմացուց որ բաւարակի աճուրդ մըն ալ պիտի ըլլայ անգղիական շոքենաւոր գալէն հետեւ :

Չորս ֆրէկադ ճամբայ ելան ասոր Գարամանի կողմը երթալու , ուրկէց երկրագործութեան համար եգիպտոսի բերին :

Ճանապարհի վիճակները՝ որ քանի մը տոհմէ ի վեր անպակաս էին Ղեքսանդրիայի մէջ , այժմ քիչ մը շատնալ սկսեցին :

Մը որ շատ կը քաղցրացնէ կրկարծելիութիւնը , ուր քաղցրացնէ կրկարծելիութիւնը , որ աս անունը՝ Դաւիթի կայսրուհի , նշան մը պիտի ըլլայ Սահմանաւթեան և յուսոյ : Ուստի աս մեծ ատենակալները՝ ահա առաջին անգամ հաճութեամբ սրտի կողջունեն ձեր կայսերական վահանակները :

Գաւազակներ աստիճան ատենագրութեան պաշտօնը ընդունեց . Լըպրին ալքունի գանձապետ անուանեցաւ . ու տասնութը զօրապետ ալ տէրութեան մարաշախտ եղան :

Կերէի թէ Սահմանաւթեանը որ ալ իր տէրութիւնը ինչպէս որ պէտք է աղէկ մը հաստատեցաւ . որովհետեւ հետեւեալ յայտարարութիւնը ատենով՝ յունիս 6 ին գրաւած , “Սահմանաւթեան” անունով օրագրին մէջ գնել արժաւ :

Հայտարարութիւն Լուի Ժը , Գաղղիայի թագաւորին , Սահմանաւթեանի անիտա յափշտակութեանը դէմ :

“Սահմանաւթեան Սահմանաւթեան պատուանդանստալով , և ուղեւոր որ աս իշխանութեան ժառանգութիւնը մնայ միշտ իր գերդաստանին (Փաշայի-

Հատարակաց ատենին մէջ վէճ կը լայ եկաւ մուտներէն տուրք առնելու համար , Սիր Սոպերթ փիլի ըրած առաջարկութեանը վրայով : Սատիկ կը վիճաբանին հակառակորդները՝ որոնց գլխաւոր ներուճ մէջ լըտ Ղ’օն Սուսէլ ամէնէն էվելի եւանդ մը կը քրքրեն : Հաւալին ան է որ հակառակութիւնը գլխաւորապէս երկրի եկամուտի տուրքին համար կը լայ : Երգարե աս տուրքը շատ օրինաւոր է , որովհետեւ Նիգլիայի գոնըւած վիճակին մէջ հարուստները ալիտի պարտաւորին օգնել տէրութեանը և անոնց որ ներութեան մէջ են : Թէպէտ աս թշնամական հակառակութիւնները այժմ կը լան , բայց այսու ամենայնիւ կրկարծելի որ անշուշտ աս տուրքին համար եղած առաջարկութիւնը ալիտի ընդունի :

Վերջին ժողովներուն մէկին մէջ՝ Սիր Սոպերթ փիլ խնդրեց որ պատերազմի տարեկան ծախքը սովորականէն էվելի ըլլայ . աս ծախքին էվելցունելը գլխաւորապէս կը հարկաւորի Զին և Նիգլիստան օգնութիւն խրկելէն :

Մեծ փոյթ կ’ընտրայի պատերազմական խորհրդարաններուն մէջ : Նիգլիստան խրկելու ղօրաց թիւը տասը հազարի կը հասնի . բայց շատ դժուար եղաւ աս թիւը լեցունելու համար նոր դօրք ժողովը :

Երբ Պրուկամ եկամուտներու տուրքին վրայով լըտերու ժողովին իմացուց , թէ պարտաւորները չեն պահանջեր անանկ մէկ տուրք մը առնել . ժողովը իսկոյն դէմ կ’եցաւ անոր բաժին , ինչու որ փոխաւոր երկաց իրեն աս բանին վրայով զբաղել , քանի որ հատարակաց խորհրդարանի անդամները բան մը վճռած չեն , իրենց առաջարկած ինգլիս ներուճ վրայ :

Ընդհանրապէս եղած հակառակախօսութիւնը եկամուտին համար եղածէն պակաս չէ : Ս’առաւ տուրք ընող շահաւէր անձինք կըսեն թէ առաւ-

կային) մէջ , անիտաւթեանի ըրած յափշտակութիւնը դրակաւարաւ : Ս’որ դօրքը սպասարկութեան՝ որուն սկզբնաւորութիւնը գրեթէ բան մը չէր , անշուշտ ալիտի չի կրնայ օճեցանել մեր ունեցած իրաւունքները . բայց պարտական ըլլալով իմ ընթացքիս համար պատասխան տալու բոլոր թագաւորներուն , որոնց իրաւունքը ևս արհամարհութիւն կըսէ , որովհետեւ ամէնէն անգամ ալ ստրկեցին այն վտանգաւոր սկզբնաւորները՝ որն որ փարիզու ծերակոյտը համարձակեցաւ առաջ տանել . պարտական ըլլալով պատասխանելու Գաղղիայի , իմ ընտանեացս , ու անձնական պատուոյս , հատարակաց օգտին դէմ անհաւատարմութիւն ըրած կը լայի , թէ որ աս անցքերը տեսնալով՝ լուս կենայի : Ս’երեմի կը հրատարակեմ (իմ յայտարարութիւններս շատ անգամ նորագեղէն ետեւ , ապրիլնաւոր գործերուն դէմ , որոնք՝ Գաղղիայի մեծամեծներուն ընդհանուր ժողովը սկսելէն ետքը , պատճառ եղան ան սոսկալի վտանգներուն՝ որու մէջ կը գտնուի Գաղղիա ու բոլոր Լաբոպա) կը հրատարակեմ բոլոր տէրութեանց առջին , թէ աս կայսերական պատուանդանը բնաւ չի ճանչնալէս ի զատ , որն որ Սահմանաւթեան ընծայեց մէկ ժողով մը (ծերակոյտը) որ ինքն ալ օրինաւոր հաստատութիւն մը չունի , կը բողբոքի , թէ աս պատուանդանին , և թէ բոլոր հետեւորդ գործերուն

տուրքին մեծ վնաս կը լայ թէ որ աճուխէն տուրք առնելի :

Նամայեցայի վերջին լուրերը կը ծանուցանեն , թէ աս կողմի ժողովը մէջ մէկ մեծ խռովութիւն մը կ’ընայ , նաեւ կը վախցնէ թէ գուցէ ապրաւ տամբութիւն մը կը ծագի :

ՍՊԱՆԻՆ

Գաղղիայի օրագրները մօտեւս հրատարակած էին Հումայու հայրապետին կոնդակը , Սպանիայի եկեղեցւոյ ներկայ վիճակին վրայով : Ս’ա կոնդակը Սպանիայի մէջ ալ տարածած ըլլալով , արդաւրութեան ատենին նախագահ պաշտօնատարը՝ Սպարդէլոյի հրամանաւ , խնդրեց շրջաբերական գիր մը խրկեց Սպանիայի բոլոր եպիսկոպոսներուն , պատուիրելով անոնց որ ամենեւին չի նստանդին փափին հրամաններուն . ու որչափ օրինակ որ ձեռքերին կանցնի յիշեալ կոնդակէն՝ շուտ մը Սպանիայի խրկեն արդարութեան ատենը : Ս’ալ իմացուց անոնց , որ կառավարութեան հրամանին դէմ կ’եցողները՝ թէ եկեղեցական և թէ աշխարհական , սաստիկ պատիժ պիտի կրեն :

ՌՈՒՍԿԱՏԵԼԱՆ

Գերմանացի օրագրութիւնները կը ծանուցանեն թէ մօտ ատեններս Սուսայ զօրքերուն մէջ ապստամբութեան աղմուկ մը ծագեցաւ : Ս’առ մը զօրք իրենց պաշտօնատարներուն հետ մէկ տեղ ապստամբեցան կըսէ , բայց աս բանին առջին շուտով մը առնելուց ազգու միջոցներով :

Պէտրպուրկի մէջ և ուրիշ տեղանքներ շատ խռովակէր մարդիկ բռնելու ու բանտը դրելու են :

Սուսայ կառավարութիւնը միշտ մը ընդհանրապէս ընելով կապիտոն ներկ մը նստել տրուաւ . որով մէկ կապիտոն չուխայի ներկին համար 6 ֆըրանք ծախք պիտի ըլլայ , փոխանակ 32 ֆրանքի որ

դէմ որ պիտի հանգրպին ” :

Լաբոպ Սահմանաւթեան աս բարձրագոյն իշխանութեանը հասաւ , վահանաւթեան թողութիւն չնորհեց ու թհոգիի , որոնք մեռնելու գաւապարարներ էին Սահմանաւթեանի ապստամբութեան ատենը : Ս’առ զօրապետին երկու տարի բանտը կենալու պատիժը փոխելով , Ս’առ զայի Սահմանաւթեանը աքսորեց : Դօրք չուղեց որ թողութիւն ինգրէ . ուստի սպանեցաւ իր տասերկու համախոհներուն հետ :

Նստանները Նիգլիայի վրայ յարձակելու համար մեծ պատրաստութիւն կը տեսնուէր Գաղղիայի մէջ . Սահմանաւթեան անց որ առաջ անցնէ Պուլսնի պզտիկ նաւատորմիդը , հիւսիսային նաւահանգիստները ուսմուր քաղաքները , ու աս ճամբորդութիւնը առիթ մը եղաւ իրեն , գրեթէ փառաւոր յաղթանակի հանդէսով մը պտրտելու :

Հատ շանցաւ Լաբոպայի տէրութեանց մեծ մասը ընդունեցին որ կայսր ճանչնան զՍահմանաւթեան . ու Հումայու հայրապետ ևս Պիոս Է յանձնառու եղաւ որ ինք իր ձեռքովը կայսր պատկէ գանի . ուստի եղաւ փարէզ գնաց , ու “Սօքըր Տամ” ըսած հշակապ եկեղեցին մէջ երբ որ փառաւոր հանգեալով թագաւորութեան խորհուրդը

մինչև հիմայ կըլլար : Յիրտի տախիա ալ ներկայ
գարուս զարմանալի գիւտերուն մէկը կըսեպէր :

ԶԱՐԻՆԻՆԻ

10 Ապրիլ :

Հռոմայու հայրապետը Վրիգոր ժէ , անցածնէ
քը կոնգակ մը հրատարակեց աշխարհա ամեն
կողմը գտնուած հռոմէական ժողովրդոց . որոնք
կըլլար որ ջերմեանդուծեամբ աղօթք ընեն
Ապանիայի համար , որովհետեւ այն երկրի հիմակ
վան կառավարութիւնը շատ մեծ հակառակութիւն
ներ կըցուցնէ Հռոմայու Վթուին : Յիշեալ կոն
գակը՝ քաղաքի լատինացոց եկեղեցիներուն մէջ
ալ կարգադրեցաւ մօտեա . ուստի արժան կըհա
մարինք անոր քանի մը յօդածները թարգմանել
համառօտիւ ու դնել հոս . որպէս զի յայտնի ըլ
լայ բարեմիտ հասարակութեանը թէ ինչ պատ
ճառի համար գրուած է :

Կոնգակին մէջ՝ մեծամեծ գանդառներով եր
կարօրէն սլաւութիւն ետեւ Ապանիայի մեծերուն
վարմունքը՝ եկեղեցիներուն և եկեղեցականներուն
դէմ , անոնց ստացուածքը յափշտակելով լեւ , լեւ ,
լեւ , « Կըլլապիւնք , կըսէ , որ մեր հայրական
խրատները և յորդորները կըղաղղեցունեն աս
մեծ հալածումը հռոմէական եկեղեցւոյ դէմ . ու
աս բանիս համար արցունք թափելով աղօթք կը
նշենք , ինչպիսիք լինեալապիւնք , որ աս մարտած
անձինքներուն սիրտը (ք հակառակութիւն ընող
ապանիայի մեծերուն) իր ճշմարտութեան լոյսը
ծագէ , որ արդարութեան ճանապարհը դառնան .
բայց աստուածային անքննելի գաղտնականութեամբ , մին
չև հիմայ զուր տեղը աշխատեցանք . մանաւանդ
թէ կըտեսնանք որ Եր ըստ օրէ այնչափ շատնալու
վրայ են չարիքը՝ այն ընդարձակ տէրութեանը մէջ
որ գրեթէ յայտնի կըսպառնան հռոմէական հա
ւատքը բնաջնջ ընելու անկէց :

« Ապրիլէն կըլլենք շատ բաներու վրայով , որոնք

թէ եկեղեցւոյ՝ և թէ աս առաքելական Վթուին
դէմ են . այն աստիճանը հասաւ անոնց ամբարշ
տութիւնը՝ որ ստատանայական չարութեամբ առա
ջարկած են Ապանիայի խորհրդարաններուն անանկ
գարշէլ օրէնք մը , որուն նպատակը ուրիշ բան
չէ , բայց բնաջնջ ընել եկեղեցական իշխանու
թիւնը . ինչու որ կանոն զրած են թէ աշխարհական
անձինք իշխանութիւն պիտի ունենան եկեղեցւոյ և
եկեղեցական բաներու վրայ :

« Նմանապէս հաստատեալ են մէջերին , որ
ապանիայիք ամենեւին ակնածութիւն չունենան
Հռոմայու Վթուին . բնաւ թղթակցութիւն չընեն
անոր հետ ինչ և իցէ եկեղեցական բաներու հո
մար . և թէ պիտի պատժուի , ո՞վ որ աս կանոնին
դէմ կենալու ըլլայ :

« Առաջարկէր են նաև , թէ Հռոմայու հայ
րապետին կոնգակներուն և ուրիշ հրամանագիրի
րուն՝ որ Ապանիային ինդրուած չեն , ոչ միայն
չի հրազանդին՝ այլ և կառավարութեան յանձնեն
գանձը . ու պատժուի՝ ո՞վ որ կոնգակ կամ գիր մը
ընդունելով , չիմացունէր քաղաքական կառավար
չին . . . :

« Եկեղեցական դատ մը՝ Ապանիայէն Հռոմայու
չի յանձնուի . առաքելական փոխանորդ չի նստի
Ապանիայի մէջ , տնօրէնութիւններ ընելու լեւ .
Ժայռագոյն քահանայապետը իրաւունք չունենայ
հաստատելու կամ չընդունելու այն կողմը ընտրու
ած՝ եպիսկոպոսները . . . :

« Արջապէս զարմանալի բան մըն է , որ թէ
պէտ կըսեն և կըլկային թէ հռոմէական հայրա
պետը կեղծոն է եկեղեցւոյ , այսու ամենայնիւ չեն
թողուր որ մէկը թղթակցութիւն կամ հաղորդու
թիւն ունենայ անոր հետ , առանց տէրութեան
հրամանին և գիտութեանը . . . :

Մարդայէն կըգրեն մարտ 27 թիւով :

Միջերկրական ծովուն մէջ գտնուած անգղիա
ցոյ պատերազմական նաւերուն նոր հրամանատարը

կըկատարէր , « Կափուէոն թագը միափն ձեռքէն ա
ռա իր գլուխը դրաւ , ու յետոյ հանեց ու իր ձեռքը
կայսրուհւոյն գլուխը դրաւ :

Հետեւեալ օրը՝ Արթուր գաշտ ըսած հրապարակին
մէջ մեծաշուք հանգէս մը եղաւ զօրքերու . ու « Կափու
էոն կայսրը՝ զինուորական վարժարանին մօտ փառաւոր
աթոռի մը վրայ նստած , ինք իր ձեռքովը բաժնեց զին
ւորներուն՝ կայսերական արծիւները , ասանկ ըսելով
անոնց :

« Օրհնորներ՝ ահա՛ ձեր դրօշակները . դուք աս ար
ծիւններուն տակը պիտի ժողվուիք միշտ , ասոնք ամեն
կողմ պիտի երթան , որ որ ձեր կայսրը հարկաւոր հա
մարի , իր գահը ու իր ժողովուրդը պաշտպանելու հա
մար :

« Արդ՞ում՝ ըրէք ձեր կանգը զոհելու , զանոնք պաշտ
պանելու և պահպանելու համար ձեր քաջութեամբը՝
պատուոյ և յաղթութեան ճանապարհին մէջ » :

Նշանակելով ըստ զօրքը միաբերան աղաղակեց , « Ար
թում՝ կընենք ատ ըսածներդ կատարելու համար » :

Պիոս Է Հռոմայու հայրապետը մարտի 15-ը կըսաւ իւր
մի ատեն . որովհետեւ իր Վաղդիա գալը՝ ոչ միայն կոնքի
օգտին համար էր , այլ և իր աշխարհային իշխանութեան

նը հաստատութիւն մը տալու : Բայց ետքը պիտի տես
նանք , թէ արդեօք կատարեցա՞ւ մի իր անկալութիւ
նը . և թէ « Կափուէոն » այնքան պատիւ և սէր ցըցունելէն
ետեւ անոր , զինքը կայսր օծելուն համար , երբեք մաքէն
անցաւ մի՞ որ Վաղդիայի քաղաքականութեան օգտա
կար եղած բաները Վաղդիայի մէջ , իր երախտագիտու
թեանը զոհէ :

(պիտի շարունակուի)

ԶԱՐԻՆԻՆԻ ԵՄԵՆՈՒՆԻ

Չարագործութիւնները որ կընենք , չեն պատճառը
մեզի այնքան հալածանք ու ատելութիւն , որչափ մեր
առաքելութիւնները :

Անր կարողութիւնը միշտ ելելի զօրաւոր է մեր կա
մեցողութենէն . բայց ինքընքներնիս արդարացունելու
համար , շատ անգամ կըկարծենք , թէ անկարելի են
գործքերուն կատարելը :

Եթէ մենք պոկատութիւններ չունենայինք , այնքան
հաճութիւն չի պիտի զգայինք ուրիշներուն պոկատու
թիւնները քննելու :

Եւհը ու օգուտը՝ ոմանց աչքը կըկուրացունէ , և
ոմանց աչքը կըբանայ :

Ար Վաղդիա () վն , ամսուս 22 ին հասաւ հոս
Վնգղիայէն՝ Վուին կողմէ մեծ և գեղեցիկ նա
ւովը . Մազոն ծովապետը պիտի մնայ երկրորդ հրա
մանատարի պաշտօնով , մինչև որ նոր հրաման զոյ
լրեն : Վաղդիայի թէ գաղղիացոյ պատերազ
մի նաւերուն շարժմունքը լրտեսելու փոյթ մը կայ :
Վնցած շարժում՝ Նիպոլիտարին Մալգա երթաւ
կուծիւն ընող շրջանաւր՝ ճախրան չորս հատ գաղ
ղիական մեծ նաւերու հանգիպէր է՝ որոնք հաւա
նականաբար Տը Վալիս ծովապետի նաւախումբէն
պիտի ըլլան : Յիշեալ շրջանաւր հասածին պէս
աս լուրը իմացուց , և իսկոյն Տէվադատիօն շրջնա
ւը լսուեալ խրկրեցաւ , գիտնալու համար թէ
արդեօք աս չորս նաւերը ան կողմերը գացած են :
Վաւաւունք ութը ժամէն ետեւ աս շրջանաւր վե
րադին Մալգա գառնալով իմացուց , որ լսուեալի
կողմը ամենեւին գաղղիական պատերազմի նաւ չի
կայ . և վաղվաղակի իրափանեցաւ ան հրամանը՝ որ
եղած էր չորս նաւերուն ճամբայ ելլալու համար :

Վաղղիացոյ նոր հիւպատոսը Ս . Տըսէկիւր
Մթթէնքը անցած ամսուս 31 ին հասաւ հոս իր ըն
տանիքովը : Եւ պաշտօնատարը ցամաքը ելլալուն
պէս իր աստիճանին արժանաւոր եղած պատիւը ըն
դունեց :

Յարգապատիւ Լարկանեան Կարապետ աղան և
Հակոբ աղան՝ Վարկոսեան , առաջինը եղբայր և
երկրորդը քեռայր Մեծապատիւ Լարկանեան Հա
րութիւն Վերային , ամսուս 7 ին իրեքշաբթի օրը
Կոստանդնուպոլիսէն հասան հոս գաղղիական շը
զենաւով , Մեծապատիւ հայկազուն Վերային Վ
նատուրի ընկերութեանը գործքերուն հոգաբար
ձութեան պաշտօնով :

— Աս օրերս Մանիայի յունաց մէջ աղմուկներ
ծագեցան , թէ Կոնսթիլէ Վալիի անունով Վնորոյի
վարժապետին աղանգէն եղող քանի մը անձանց ը
րած քարոզութիւններուն պատճառովը : Մանի

Վնեն մարդ գանգատ կընէ իրեն յիշողութեանը վը
րայ , բայց մէկն ալ չի գանգատիր իրեն դատողութիւ
նէն :

Ինչպէս ծագը քանի որ պտուղներով կը բուսաւորվի ,
այնքան դէպ ի վար կըծրուէ իր գագաթը , ասանկ ալ մար
դիկ՝ որչափ սուելի գիտութիւն կըստանան , այնքան ա
ւելի կըպարտաւորին խոնարհ ըլլալ ու իրենց տկարու
թիւնը ճանաչել :

Սենեք փիլիսոփան սովորաբար կըսէր , թէ ցուր կը
կըշտանայ մէկ պզտիկ մարգագետինի մը մէջ (չալըրլըք) .
անտաւ մը բաւական է շատ փիղերու արածվելուն հա
մար . բայց ոչ երկիրը և ոչ ծովը կարող է կշտացունել
փառասէր ու ագահ մարդը :

Պէտք է որ զգոյշ կենանք ու խօսքով չի վերաբերենք
ընկերին սիրտը . ինչու որ դանակի վերքը կառողջանայ
կանցնի , բայց լեզուին վերքը անբժշկելի է :

Վաղդիայի վրայ կըկանգնան մարդիկ մէկզմէկ ,
չէ թէ հարստութեամբ :

սայի կառավարիչը հասարակութեան հանդարտութիւնը ապահովելու համար պէտք եղած միջոցները չի գործ դնելով, իսկ իր կառավարիչին գրեց՝ որ իրեն իմացընէ ինչ որ պէտք է ընել աս խնդրարարներուն . որոնց աքսորվելը կուզեն բոլոր յոյները :

Ուրախութեամբ կը լսենք, թէ Ռիֆիզու Մաշնորդ Սրբազան Կաթողիկոս Բ. Բ. Լախիկոպոսին ազգասէր խնամքովը կրկին բացվեր է նոյն քաղաքի գաղութին հայոց տպարանը, ուր տեղ գեղեցիկ գիւրեր ունին չորս լեզուաւ . այսինքն՝ հայերէն, ռուսերէն, վրացերէն և տաճկերէն . ու անպակաս հարկաւոր եղած գիրքերը կը տալին յիշատակարարներին մէջ : Բայ նոր ազգասօգուտ հաստատութեան վերաբերեալ շրջաբերական տպեալ թուղթը աս օրերուս ընկալանք Ռիֆիզուին, որուն մէջ յիշեալ չորս լեզուայ տպերուն օրինակները դրած են :

Մեր նախնիքաց թիւերովը ծանուցինք բարեսէր հասարակութեանը, թէ Սինեաց Բնկերութեանը հաշուէ աշխարհագրութեան, և երկրաչափութեան վարժապետ աստիճանական Սուրբ Մարտիրոսի գաղութին մէջը : Բայ անգամ կը փութանք յօժարամիտ սրտիւ հրատարակել, թէ նոյն ազգասօգուտ բնկերութեան վերատեսուչը՝ անգղիական լեզուի համար ալ վարժապետ մը հաստատուց յիշեալ վարժարանին մէջ . ուր տեղ հիմա վերոյիշեալ ազատական արհեստներէն ի զատ՝ Վեց լեզու կը սորվին հայկազուն աղաքները՝ այսինքն, հայերէն, յունարէն, ասաճկերէն, իտալերէն, գաղղիարէն և անգղիարէն :

Սաղը՝ այսինքն շաբաթ գիշեր, ժամագարան Սերժանութեան մէջը, աշխարհագրութեան, և երկրաչափութեան դասերուն հետեղ աշակերտներուն հարցաբերութիւնը ըլլայ պիտի . Ուստի Սինեաց Բնկերութեան անգամ գրող յարգի անձինքները, նմանապէս յիշեալ աշակերտներուն ծնողքները կը հրաւիրվին ներկայ գտնուիլ աս ուսումնասիրական հանդէսին :

Լոնտոնի Ռիֆիզու գետին տակի ճանապարհը արդէն լրացած է . աս մեծ գործոյն համար ծախք եղած բոլոր ստակը՝ 445,270 լիբէ սթէրլինի հասաւ . այսինքն՝ 51,428,680 դոլարու չափ : Վրիթի տանըութիւնը տարի քչեց աս զարմանալի ճանապարհին շինութիւնը, ու մինակ հինգ հոգի մեռան բանտներէն, զոքոքող դիպուածով մը :

Բէգրոպուրիի գիտութեանց ճեմարանը որոշեց որ մարդ խրկէ լրտեսել տայ Սիպիւրիայի հիւսիսային կողմը, որ մինչև հիմա անծանօթ մնացած է : Բայ հարկաւոր գարծը կայսերական հաշութեամբը հաստատուած ըլլալով, աս տարվան մէջ պիտի կատարուի . ու աս բանիս համար տեղութիւնը 13,000 բուլղի տըւեր է : Բն երկիրը՝ ուր որ դեռ մարդ գացած չէ, Ռիֆիզուի անգղիի կողմէն է, փրագի տակ Է զառանկա գետերուն մէջ տեղը . ուսկից մինչև Սառնապատ ծովը կը տարածուի :

Մինակ Լոնտոնի մէջ կը մտնէր, գրեթէ տասը ին 110,000 եզ և կով . 77,000 ոչխար . 250,000

գառն . 250,000 ուրի . 200,000 խոզ, վայրի կենդանիներէն, հաւերէն ու ձկներէն ի զատ :

Փարիզի մէջ՝ տարին 1,500,000 աղիւս (թուղս) կը թալ փողոցներուն համար, ու 800,000 ֆրանքի կը համար տարեկան ծախքը սալայատակները (տէօչէմէները) նորոգելու համար :

(Վիկարո :)

ԱՌԵՆՏԻՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՏԻՆԿԱՍՏԱՆ

Օ. Միւսիա, 10 Մարտի :

Լուստուրնիս գրեթէ միշտ մի և նոյն անշարժութեան մէջ կը գտնուի . ու թէպէտե Երբեմն քիչ շատ գործառնութիւններ կը լսան, բայց հասարակօրէն ցած գիներով ու փոխանակութեամբ կը ծախվին ապրանքները : Բայ ամենայնիւ կը յուսանք թէ այս զօրաղը վիճակը շատ չի զիմա նոր, որովհետեւ բնականաբար ձախորդութեան վերջը յաջողութիւն է :

Բամբակ : Բնարկաս կը ծախվի հետեւեալ գիներով :

Սոպուճա	220-222
Բըքաղաճ	218-220
Պատապա ծեծած	225-226
Պայքնորր	180-190

Թիֆթիք : Կուզվի . չի բանված լաւ ապրանքը ըստ տեսակին 20-27 դոլարու է չէքին . բանված Բնդիոյ տեսակը՝ 40-42 . Լոնտոնայի տեսակը՝ 24-26 . կտրմիւր՝ 30-32 . միսխադոյնը՝ 25-26 դոլարու է չէքին, այսինքն երկու օխան :

Եզան մորթ : Թէպէտե քիչ մը կուզվի, բայց գիններուն նոր փոփոխութիւն չեղաւ . աս օրվան արժողութիւնը լաւ ապրանքին համար՝ 5 3/4 դոլարու է օխան :

Տորոն : Թուլ է . այսու ամենայնիւ լաւ ապրանքը կուզվի . որովհետե քիչ կայ . հասարակ ապրանքայ գիները՝ 210-220 դոլարու է խանթարը ըստ տեսակին :

Լիֆիօն : Թէպէտե անպակաս կը ծախվի, բայց ցած գիներով . աս օրվան արժողութիւնը 60 դոլարու է չէքին . օտարական մարդիկ զրամի հարկաւորութիւն ունենալով բաւական աֆիօն ծախելոյն աս գիներով :

Սուսամ : Խիստ քիչ կայ, ու 60-62 դոլարու տեղւոյս քիչն գիւրավաճառ է, նաւուն մէջը աւանդելու պայմանով՝ բոլոր ծախքը վաճառողին վրայ :

Զէթ : Վրիչ մը կուզվի ու գիները հաստատ են . Միտիլի ու Լյորէմիթի ապրանքը 185-190 դոլարու է խանթարը ֆռանք ապօրոտ :

Փալամուտ : Վրիչ ապրանք կայ, մանաւանդ լաւ տեսակներէն . աս օրվան արժողութիւնը հետեւեալն է :

Թրեստու տեսակ	85-90
Լիզդիոյ տեսակ	74-75
Երկրորդը	55-65
Վարնոցը	25-27
Նապաստակի մորթ : Թուլ է . աստիճան տե-	

սակին գինը՝ 378-380 դոլարու է, հարուր հատը՝ երկրորդինը՝ 235-240 :

Վորդ (խալի) : Բնշարժութեան մէջ է . Ու շախի գորգին աս օրվան արժողութիւնը՝ 21-23 դոլարու է արշընը . Կէօրտէսի սէտճատէները՝ 34-36 դոլարու է աս արշընը :

Սակամնի : Զուգվիր, ու գիները ըստ տեսակին 180-250 դոլարու է օխան :

Հին պղինձ : Թէպէտե քիչ ապրանք կայ, այսու ամենայնի թուլ է ու հաղիւ թէ 10-10 1/2 դոլարու է օխան կը վաճառվի :

Լիւիսոն : Բայ օրվան արժողութիւնը 8 դոլարու է օխան :

Կտուրի հոնտ : Էստ ապրանք չի կայ, այսու ամենայնիւ 1 1/2 դոլարու է օխան թուլ է :

Սալէպ : Վրիչ գործառնութիւն կը լսայ, 11-13 դոլարու է օխան, ըստ տեսակին :

Խաճիկ : Վրիչը հաստատ են . Լիւիսիոյ ապրանքը՝ ըստ տեսակին 620-680 դոլարու է հալուր օխան :

Շաբար : Վրիչ շաբարը՝ մէկ ու մէկու կէս օխանուց 230-250 դոլարու է խանթարը ու կուզվի . Դեմակ փոշի շաբարը՝ 215-225 . ու երկրորդ տեսակը՝ 170-175 դոլարու է :

Պղպիւղ : Թուլ է, ու հաղիւ թէ 4 1/2 դոլարու է կածէ օխան :

Միսակ (գարանֆիլ) : Բայ օրվան արժողութիւնը՝ 18-19 դոլարու է օխան :

ԱՐՇԱՆՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ . Բ. (Օրագիրը շաբաթ անգամ մը կը տրվի) :

Տարեկան ստորագրութեան գինը՝ 120 դոլարու է, կանխիկ . ուր ուզէ կրնայ ստորագրվի :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Պօրիս՝ երկրորդ խանը : Միմէնց Սկրտիւ աղային գրատունը :

Պուրտա՝ Վապուքճեան Ստոյմէոս ու Վրիգոր աղայից մաղաղան :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :

Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը : Լիւիսիոյ օրագրութեան տպարանը :